

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemam mesečno . . . 1.70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna petlitvra (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznamila, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petlitvra po 2) vin.

Poslano:

enostolpna petlitvra po 40 vin.
Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Rodna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 25.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Avstrijske akcijske družbe.

Na ponedeljkovem socialnem kurzu je govoril dr. Krek o delniških družbah. So to gospodarska društva brez imena in njihov razvoj je najvernejša slika in merilo kapitalizma. Pri teh družtvih je izgubljena vsaka osebna vez in čustvo med gospodarjem in delavcem, kakor je bilo še pri onih podjetjih, ki so v rokah kake posamezne osebe ali pri zadrukah; pri akcijski družbi je gospodar denar, ki nima nobenega drugega namena kakor delati nov denar. To gospodstvo mrtvega denarja, ki nima in ne more imeti umevanja in srca za delavčeve potrebe, je rodilo socialno politične zakone glede 11-urnega dela, in zdravstvenih predpisov. Za tako samo sebi umljive zahteve, kakor je zdravje delavca, varstvo pred izkoriščanjem zadnjih moči, je bilo treba državne sile, kar jasno kaže, kako slabotno je delavstvo proti denarju. Govornik se je nato pečal z avstrijskimi delniškimi družbami, ki jih je bilo l. 1900. pri nas 520, leta 1910. pa že 709 in so imele 3.354.424.000 K osnovnega kapitala. Statistika jasno ovrže stokanje naših industrijcev, češ da industrija v Avstriji ne more uspevati. V katerem zavodu bi moral pa naložiti svoj denar, da bi ti nosil čez 10 odstotkov čistega dobička, kakor ga imajo avstrijske delniške družbe že od leta 1907. dalje. V zadnjem desetletju so dajale povprečno dividendo 8,88%. To so lepi zaslužki. V Nemčiji znaša dividenda povprečno 7%.

V Avstriji je ustanovitev nove akcijske družbe odvisna od vladnega dovoljenja, v Nemčiji pa se akcijske družbe snujejo prosto in zato je med njimi konkurenca večja in tudi dela se več, čeravno z manjšim dobičkom kakor pa v Avstriji. K tako masnim dobičkom avstrijskih delniških družb precej pripomore carina. Odkar so se akcijske družbe kartelirale nosijo dvakrat do trikrat večji dobiček. Železarska industrija je dajala svoj čas 2% čistega dobička, l. 1910. pa 13%. Govornik je nato razpravljal o posameznih akcijskih družbah v Avstriji. V obliki delniških družb smo l. 1910. imeli 69 denarnih zavodov (bank, kreditnih društev), ki so imele 1267 milijonov K kapitala. Če spomnimo še enkrat, da je vseh 709 delniških družb imelo 3354 milijonov kapitala, tedaj je takoj očitno, kakšna ogromna denarna moč je zbrana v teh 69 družbah. Vzrok tiči v tem, da se banke ne bavijo samo z denarnim poslovanjem, ampak obvladajo cele industrije, tako n. pr. dunajska Länderbanka vse izdelovanje užigalic. Banke so tudi tiste, ki hite spreminjati podjetja zasebnikov v nove akcijske družbe. V teh slučajih navadno dobi prejšnji lastnik veliko število akcij, pa te se lahko kmalu prodajo in

tako zavlada mesto osebe denar. Denarni zavodi so imeli zadnje desetletje povprečno 10,3% čistega dobička. Ker morajo skrbeti za močne rezerve, so delili samo 7% dividendo. Stavbni družbi imamo 15 s 35 milijoni kapitala. Stojijo precej slabo, pa so vendar pri dobičku 5,79% delile 5,58% dividendo. Boljše se godi 22 družbam za stavbeni material, ki so imele nekaj nad 58 milijonov kapitala in 9,74% povprečnega čistega dobička. Dividenda je bila tekom zadnjih 10 let povprečno 8,71%. — Družbi, ki vodijo rudnike in plavže smo imeli to leto 40. Imele so kapitala 497.484.000 K. Godilo se jim je dobro, kajti dobiček je znašal 13,2%, dividenda pa celo 13,10%, ker so jo dopolnili iz rezerv prejšnjih let. Podobno je z 70. pivarnami, ki so imele 148.663.000 kapitala. Dobiček je bil povprečno 5,67%, dividenda pa 6,69%, ker so jo uspeh kartela. Posebno dobro pa ni za avstrijske parne mline, ki so dajali 3,24% dobička, l. 1910. pa nobene dividende. Vzrokov je treba iskati na Ogrskem, v tamšnjih mlinih in pa v ogrskih železniških tarifih, ki so tako ugodni, da Ogrji lahko ceneje spravijo svojo moko v Trst kakor pa Kranjski Majdič. Posebno pozornost vzbujajo 8 plinarn, ki imajo 17.289.000 K kapitala, in povprečno dobička 26%, dividendo pa 20,3%. Luč, tako potrebna vsem, pa tako draga, samo da ima dobiček le nekaj ljudi. Občine naj pogledajo te številke! Družba za stroje, vozove in orožje smo imeli 69 in je znašal njihov kapital 240.000.000 kron. V času svetovne vojne pa je dejanska kurzna vrednost zrasla pri orožarnah petkrat morda tudi desetkrat večja. Te vrste družbe so imele po 13,63% čistega dobička in so dajale 10,49% dividende. 17 paroplovnih družb je pri kapitalu 124.000.000 K dajalo po 4,87% dividendo. 15 transportnih družb (brez železnice) je imelo 30 milijonov osnovnega kapitala, dobička po 8,86%, in je delilo 8,43% dividendo. 52 družb v tekstilni (pletilni) industriji je imelo 142 milijonov kapitala, po 6,52% čistega dobička in 8,80% dividendo. 25 zavarovalnih družb, ki so imele 76 milijonov kapitala, so nosile 34,28% čistega dobička in delile 18,20% dividendo. Italija je zavarovanje že monopolizirala! 78 družb za sladkorno industrijo je imelo 117 milijonov kapitala, povprečno 8,57% dobička in 8,65% dividendo. V razgovoru se je razpravljalo o onih industrijah ki bi se morale poddržati: orožje, premog, luč, plovba in zavarovanje. Prihodnji ponedeljek bo dr. Krek govoril o kartelih. Socialni kurz se vrši v prostorih Ljubljane na Jurčičevem trgu št. 3., II. nadst. (hiša gospe Jenkove). Začetek ob polu 8.

Krušne izkaznice na Kranjskem.

Ukaz c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 12. aprila 1915. l. št. 7196, s katerim se uvajajo uradne izkaznice o porabljanju kruha in moke, oziroma se sicer urejuje porabljanje žita in mlinjskih izdelkov.

Na podlagi §§ 4., 6. in 8. ukaza vsega ministrstva z dne 26. marca 1915. leta, drž. zak. št. 75, se zaukazuje tako:

§ 1.

Od 25. aprila 1915. leta dalje se sme oddajati kruh in moka neposrednim poiznitnikom v naslednjih občinah in krajih samo proti uradni izkaznici c. kr. deželne vlade o porabljanju kruha in moke:

deželno stolno mesto Ljubljana, izvemši kraje Črna vas, Illova, Hauptmanica in Karolinska zemlja;
krajna občina Vič;
soseska Zgornja Šiška občina Zgornja Šiška;
soseska Moste, Selo in Udmat krajne občine Moste.

Z moko se umevajo v tem ukazu vsakršni iz žita dobljeni mlinjski izdelki (moka, zdrob, ješprenček i dr.) izvemši otrobe in s kruhom tudi neoslajen prepečenec (vodeni suhor).

§ 2.

V vseh drugih občinah in krajih se pri nadrobni prodaji za človeško hrano porabnih mlinjskih izdelkov iz pšenice, rži, ječmena ali koruze ne sme oddati pri vsakokratnem nakupu več nego dva kilograma.

Tudi smejo peki in slaščičari, dalje tisti, ki obrtniško oddajajo za plačilo mlinjske izdelke tretjim osebam, dobavljati svoje izdelke, oziroma mlinjske izdelke v okviru v prvem odstavku določene izmere samo v namen, da se pokrije neposredna poraba njihovih odjemalcev v okolišu političnega oblastva I. stopnje.

Sicer se pooblaščuje politična oblast I. stopnje, da po krajnih razmerah ukrenejo še druge pripravne odredbe v svrhu, da se prepreči večja poraba kruha in moke (mlinjskih izdelkov), kakor je po zakonu določena.

§ 3.

O porabljanju kruha in moke se izdajajo cele, zmanjšane in dnevne izkaznice. — Izdajajo se uradno, in veljavno za eno osebo.

Cela in zmanjšana izkaznica velja za koledarski teden, ki je na njej označen.

Cela izkaznica se glasi na 1400 g (1 kg in 40 dkg) moke ali na 1960 g (1 kg in 96 dkg) kruha, zmanjšana izkaznica na 1050 g (1 kg in 5 dkg) moke ali 1470 g (1 kg 47 dkg) kruha.

Mesto moke se smejo oddajati proti tema izkaznicama tudi drugi mlinjski izdelki v isti količini.

Dnevna izkaznica se glasi na 210 g (21 dkg) kruha.

§ 4.

Izkaznice so javne listine; njih ponarejanje se kaznuje po kazenskem zakonu.

§ 5.

Cele in zmanjšane izkaznice se izročajo potom poslovalnice, ki jo določi politično okrajno oblastvo (mestni magistrat), načelniku gospodarstva za njega in za vse druge pripadnike gospodarstva (gospodinjstva).

Načelnik gospodarstva je dolžan, izročiti pripadnikom gospodarstva, ki jih ne prehranjuje na nie odpadajoče izkaznice.

Za pripadnike gospodarstva (gospodinjstva) po smislu tega ukaza se štejejo tudi podnajemniki.

Vsako izpremembo v številu pripadnikov gospodarstva (gospodinjstva) mora načelnik gospodarstva ali njegov namestnik naznaniti oddajni poslovalnici.

§ 6.

Pri oddaji izkaznic dobi vsak celo izkaznico.

S to izkaznico vred se izroči načelniku gospodarstva uradna tiskovina, na kateri mora načelnik gospodarstva za se in za pripadnike svojega gospodarstva (gospodinjstva) potrditi prejem izkaznice ter v svrhu, da se mu nakažejo nadaljne izkaznice, podatki izjavo o številu oseb, ki jih preživlja ali ima nastanjene v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu), dalje tudi o zalogah moke in žita, ki jih ima v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu).

Osebe, ki imajo v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu) več kot 2 kg moke ali žita za vsako glavo, dobe poleg samo zmanjšano izkaznico, dokler se ne zmanjšajo njihove zaloge uporabljajo jih za pokritje dovoljene porabne količine, pod to množino zaloge. — Za drugi teden se pa izroči zmanjšana izkaznica samo takrat, če vrnejo te osebe od prvikat izročenih celih izkaznic skupaj toliko odrezkov, da pride za vsako glavo po teži 450 g moke ali 490 gramov kruha.

Ako se zamolče v izjavi načelnika gospodarstva zaloge, lahko izreče politično okrajno oblastvo, da zapadejo v prid državi.

§ 7.

Potniki, ki v njihovem bivališču niso uvedene izkaznice c. kr. deželne vlade o porabljanju kruha in moke, lahko dobe za dobo začasnega bivanja v občini, v kateri so upelane izkaznice, s posredovanjem svojega tamošnjega stanodajalca, dnevno izkaznico.

LISTEK.

Iz pisem vojnega kurata J. Haiferja.

Osma postaja: Jezus tolaži . . .

Veliki petek je. Tudi v vojski je; saj je cela vojska, od julija do aprila in dalje, prožeta duha velikega petka. Najsi je vojska uničila, uspravala ali potisnila v ozadje vse drugo, kar ji ne služi, mimo najgloblje pomembnih katoliških praznikov ne more, ne da bi jim dala svoj tribut. Veliki petek, najpomembnejši dan smrti Sina božjega za vse človeštvo brez izjeme, je ohranil svojo veljavo tudi v vojski. — Priprosti, a okusno prirejeni božji grob Sina človekovega v borni dolgočasni gališki vasi je danes težišče, ki priteguje krščanska srca nase; je središče, kamor se pomika danes vse, kar nosi križ in trpi bolečine. Tam pred stranskim altarijem leži razpet na križu in povit v rtičico. Pred njim stojita dva Slovaka, pokrita, nepremična s puskami na ramah. Vojaka stražnika sta. Ne bi mogli izbrati boljših ljudi, da stražijo mrtvega Krista, kakor so ti dobri Slovaki. Kaj si neki mislita o tej posebni službi? Ali mislita na mrtvega Izveličarja, ali na padle tovariše? ali morda vidita na križu svojo bodočo usodo in se darujeta v duhu za domovino, kakor se je Jezus za človeštvo?

Bog zna, kod blodi nju misli, a bere se jima na zarjavelem, poraščenem obrazu, da ju prevzema duh vel. petka. Daj Bog, da se enkrat vrne in pripovedujeta narodu o skrivnostih smrti Jezusove! — Monotoni glasovi ljudskega petja polnijo resno cerkev. Trpljenje in smrt Ljubljane opevajo, spremlja jih zamolkli grom topov v daljavi in bučanje avtomobilov. Redki domačini, ki so ostali zvesti rodni zemlji, so to. Resne misli vsebuje, globoko sočutje vzbujajočo prizor! Kakor bi poslušal judovsko ljudstvo, ki plaka na razvalinah Jeruzalema. Glas Jeremije proroka zveni iz njihovih pesmi. . . . Namenil se je Gospod, da raznese zidove hčere Sijonske; napel je svoj lok in ni odvrnil svoje roke od pogibli. . . . Na tla so podrta nje vrata, pokončal in raztrgal je nje oblačila. . . . Izmučene so moje oči od solz, pretresene moje obisti. . . . Vsi moji prijatelji so me zapustili in v premoči so moji zasledovalci. . . . Med krivične so me zavrgli in niso prizanesli moji duši. In rekli so materam svojim: Kje je kruh. . . .? Komu naj te primerjam? Ali komu naj te vsporedim, ti hči Jeruzalemska? . . . velika je namreč kakor morje tvoja potrlost, kdo naj te tolaži? . . . In to ljudstvo moli in poje in diha: »Ušmili se nas o Gospod, po svojem velikem usmiljenju. . . . Kdo naj umeje bolje skrivnost velikega petka, kakor ljudstvo gališko, ljudstvo belgijsko, ljudstvo bosansko?

Toda — za petkom pride Vstajenje! Kdo ve, če ni to ponižanje, to razdejanje samo porodna bolečina nove, srečnejše dobe, vstajenja narodov k milosti božji? »Jeruzalem, Jeruzalem, izpreobrni se nazaj k Gospodu, tvojemu Bogu. . . . Nisi še vsega izgubilo, ljudstvo gališko, imaš še svojega Krista, ki te s križ tolaži, spominja na raj in pripravlja vstajenje. Od Pilata v smrt obsojen, od lastnega naroda izdan in opljuvan, slečen, bičan in na križ pribit, a čez tri dni od smrti vstali Jezus v svoji slavi bodi tvoje upanje in tolažba. Kdor more umeti naj umeje. . . .

II.

Nove zaveznika.

»Koupime si berana na svatki.« je pripomnil naš praporščak Oldrich z Raudnic, ko se je pokazal pri sestavljanju računov prebitek. »Ano, ano; tlebas koupime si dva, tam v Zaričyeh,« popadem za besedo in napravim načrt, kdaj, kako in kje dobimo rusinskega barana (kostruna). Po me-naži zlezemo na visok voz, praporščak z stražmojstrom od trena zadaj, jaz spredaj s kočijažem, kot kažipot in mešetar. Kakor solnčnega boga, nas vlečejo beli konji skozi morje blata, ki brizga po naših plaščih kakor pršna kopelj v judovskih toplicah. Krasen pomladni dan je; na novo došle ptice pevke, prijazne štoklje in bele lise zvončkov po zelenečih tratah govore pri-

jetneje o gališki pomladi, kakor sledovi nočnega mraza ob Prutu. Navajen udobne kočije velikolaškega gospoda Jakoba, ki je s spodobno prizanesljivostjo prestavljala moje kosti in usta iz župnišča v župnišče in nazaj, sem kmalu spoznal, da se gališke ceste drugače tresejo kakor moji udje. Pa kaj to, ko mi pa daje kostrunasti gazda tam ob cestnem jarku, do gležnjev udr v rjavo maso, tako imenitno čast in priznanje moje častitosti, v kožuhovalo zašite, da se do tal sklone in vikne svoj »Slava Isusu Kristu i Vam, otče!« Da bi me le tudi kot mešetarja mogel pohvaliti! Celu uro se vozimo v trahu po dolgih ovinkih, kamor pešec pride čez brv v pol ure. Kolesa se udero časoma do osi, konji se prilično pogrezajo v jarku, da jih komaj vidimo in zopet skočijo navkreber, da se bojimo pred konjskim salto mortale, vozimo čez posamezne skale, da odkakuje voz kakor žoga. Da, te gališke ceste; kdor jih je skušal, je prepričan, da so boljše polakali in posuli tisti ki so jih zidali, svoje žepce, kakor ceste. Kakor duše iz vic v nebesa, skočimo na tla, ko ugledamo kočjo, kjer so mi pred dnevi ponudili kostruna. V petminutnem hipu smo v kočji in zedinimo se za »višim banjok« (osem gld.), kočjo pa nazaj. Napol zastoni, ako se primerja cena kruha s ceno kostruna, za katerega bi dobil gazda kvečjemu 13 štruc vojaškega komisa. Sploh se je kupčija tod že skoraj popolnoma izpre-

bil najbrže še naprej. Vrednost ruskega pritiska obstoja za zavezniške na zahodu v tem, da morajo Nemci z največjo pozornostjo paziti na vzhodno bojno črto in da ne morejo svojih armadnih zborov pošiljati sem in tja med obema bojnim črtama in ker se morajo pripraviti na boj na obeh bojnih črtah.

TURŠKA SODBA O BOJIH V KARPATIH.

Carigrad, 13. aprila. (K. u.) Z živahnim zanimanjem zasledujejo tu razvoj bojev v Karpatih, katerim pripisujejo veliko važnost na izid vojne. Listi opozarjajo na uspehe, ki so jih priborile zvezne čete in naglašajo, da so oslabei že več mesecev se ponavljajoči zelo trdovratni ruski napadi. Turško časopisje popolnoma zaupa v končni uspeh vojske na Karpatih.

OGROMNE RUSKE IZGUBE.

Budimpešta, 13. aprila. »Pester Lloyd« poroča iz Eperjesa: Včerajšnji dan se je na saroški fronti vršil artiljerijski boj, tekom katerega je nadvladale naše artiljerije zagotovo uspeh. Pri Zborovu smo uničili težko rusko baterijo. Ruski napad v smeri proti Radomi se je izjalovil s težkimi izgubami za sovražnika. Ruske izgube v karpatski bitki cenijo na 400.000 mož.

NAD 50.000 RUSOV

je padlo v bojih za Duklo, kakor poročajo vojni poročevalci.

NEMŠKA OJAČENJA V DOLINI LABORCE.

Budimpešta, 13. aprila. Franc Molnar poroča: V Karpatih je nastopil drugi sovražnik: močno sneži in zmrzuje. Danes so se bili obsežni boji, ki jih je nemška južna armada večinoma zopet zmagovito izvajala. Med Užokom in Lupkovom je položaj za nas ugoden. Tudi v dolino Laborce so prišle nemške čete in je zato vzravnano razmerje nasprotnih sil po uvrstitvi ruske premyslske armade.

MARŠAL NADVOJVOVA FRIDERIK V BARDEVU.

Budimpešta, 13. aprila. »Az Est« poroča iz Eperjesa: Maršal nadvojvoda Friderik se je pripeljal danes ob pol 7. v Bardevo, kjer je obiskal najprednejše obrambne črte. Vojaki so ga navdušeno pozdravili. Ob pol treh se je vrnil maršal v glavni stan nazaj.

NOVA RAZVRSTITEV RUSKIH ČET.

Budimpešta, 13. aprila. Vojni poročevalci lista »A Nap« poročajo: V središču so boji popolnoma ponehali, tudi na zahodni fronti vlada popoln mir. Iz tega sklepajo, da Rusi po velikanskih izgubah nanovo razvrščajo svoje čete.

RUSI SE UMAKNILI IZ BUKOVINE.

Črnovice, 13. aprila. Posledica naših uspešnih operacij je bila, da je sovražnik svoje čete vzhodno od Zaleszcyka do zadnjega moža umaknil ne samo iz Bukovine, ampak tudi na ruskem ozemlju na severni breg Dnestra. Pri begu čez Dnjestr so utonile cele množice ruskih vojakov.

SODNO POSTOPANJE V GALICIJI.

Bukarešt, 13. aprila. Rusko višje poveljstvo v Lvovu je odredilo, da se sodna postopanja v Galiciji vrše na podlagi avstrijskih zakonov, sodb se pa ne sme izreči v imenu avstrijskega cesarja, ampak le v imenu zakona. Razprave se vrše v ruskem jeziku, v lokalnih procesih je dovoljena tudi poljščina.

SVEN HEDIN V KRAKOVU.

Krakov, 13. aprila. Na potu na zapadnogiško bojno fronto se je slavni preiskovalec dr. Sven Hedin mudil tudi v Krakovu, kjer si je pod vodstvom konservatorjev ogledal muzeje, starinske spomenike in druge zanimivosti mesta. Nato je nadaljeval svojo pot na bojno fronto.

ŠVEDSKI SANITETSKI AMBULANČNI VOZ NA AVSTRIJSKEM BOJIŠČU.

Berlin, 13. aprila. (Kor. urad.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Stockholma: »Svenske Dagbladet« poroča, da je avstrijska vlada po posredovanju švedskega poslanika na Dunaju sprejela švedsko ponudbo, da se odpošlje en ambulanci voz s švedskimi zdravniki in streljanci na bojišče. Ambulančni voz zapusti 19. aprila Švedsko. Švedska hoče s tem pokazati svoje posebne simpatije nasproti hrabrim avstro-ogrskim četam.

PO AVSTRIJCIH ZASEDENI DEL RUSKE POLJSKE.

Budimpešta, 13. aprila. »A Nap« poroča: Poročila našega vojnega vodstva izvajajo, da sta zavezniška osvojila na Ruskem Poljskem 53.000 štirijakihih kilometrov. Na Avstro-Ogrsko odpade od okraja Kielce 4000 km² s 458.000 prebivalci, od okraja Radom 1500 km² s 148.000 prebivalci in od okraja Petrikov 1000 km² s 1.091.366 prebivalci. Na Avstro-Ogrsko odpade torej 15.000 do 16.000 km² s približno 2.635.266 prebivalcev. Osvojenih 8 okrajev Ruske Poljske niso le strateško važni, marveč so tudi velikega gospodarskega pomena, ker je v celi Rusiji tam najbolj razvita tekstilna industrija in kopljejo premog.

RUSOM VZETI AVTOMOBILI.
(S sliko)

V zadnjih bojih v Vzhodni Prusiji je vzela Hindenburgova armada Ru-

ŽALOSTEN KONEC RUSKO-POLJSKE LEGIJE.

Krakov, 13. aprila. »Nowosci Illustrowane« poročajo, da so »poljske legije« na Ruskem našle slab konec. Te trope je organiziral neki Snarski, ki je iz pouličnih drhali nabral roparje in tatove in jih iz previdnosti oborožil samo s kosami. S to svojo »poljsko legijo« je Snarski odrinil na bojno polje. Med Noworadomskom in Piotrkowom so nalezli na nemške čete in takoj pokazali pete. Na begu jih je srečal večji kozakiški oddelek, ki jih je smatral za sovražnike in jih popolnoma uničil.

V ZASEDENI RUSKI POLJSKI ODPRAVLJENA RUŠČINA.

Krakov, 13. aprila. »Deutsche Lodzer Zeitung« poroča, da so sklenili na zadnjem shodu poljskih učiteljev v Lodzu, da se odpravi ruščina v šolah. Ker je jamčila neka milijonarka v Lodzu, niso izterjali naloženih 500.000 rubljev, ker so nemške oblasti izjavile, da ne morejo biti Poljaki odgovorni za kozakiške nasilnosti v Klajpedi.

PRĚMYSLSKI ČASTNIKI V PERMU.

Perm, kamor pošljejo Rusi v Přemyslu ujete naše častnike, je glavno mesto gubernije Perm in leži ob zahodnem vnožju Urala. Mesto šteje 55.000 prebivalcev. Trgovina je živahna, ker se tu zbirajo pridelki z Urala in trgovina iz Kjahte. V mestu se nahajata dve gimnaziji, realka, tri banke in več tvornic. V okolici se nahaja velika državna tvornica topov.

SUMLJIV MOLK.

Geni, 13. aprila. »Temps« graja, da rusko vojno vodstvo naenkrat ničesar ne poroča o bojih pri Omulevu in Orzicu, od katerih so toliko pričakovali. Iz tega se sklepa, da je v najboljšem slučaju ta položaj neodločen.

OBSTRELJEVANJE OSOVJEC.

Berolin, 13. aprila. Pisma, ki jih pišejo domov topničarji tistih čet, ki oblegajo Osovjec, dokazujejo, da trdnjavo zelo uspešno obstreljujejo. Dne 9. aprila so zopet eno prednjo utrdbo popolnoma porušili. Prejšnji teden so tri dni divjali velikanski požari od jutra do večera v osrednji trdnjavski utrdbi. Nemške baterije so se dne 10. aprila zopet približale bolj trdnjavi. Zrakoplovi se še obstreljevanja trdnjave ne udeležujejo.

ZENSKÉ ZDRAVNICE V RUSKI ARMADI.

Berolin, 13. aprila. Ker primanjuje v ruski armadi zdravnikov, je rusko naučno ministrstvo naročilo medicinskim zavodom, da namerava uvrstiti dijakinje medicine od 6. do 8. semestra v lazareti kot zdravnice in kot sanitetne uradnice.

DROBNE RUSKE NOVICE.

Krakov, 10. aprila. Sofijski »Dnevnik« poroča: Car je imenoval generala Radko Dimitrijeva za kneza. — »Gomec Kijovski« poroča, da je kupila »Novo Vreme« Azovdonska banka, ki se nahaja v židovskih rokah.

ARHANGELSK.

Stockholm, 13. aprila. Dohod v pristanišče Arhangelsk je sedaj prost, ker je neki kanadski lomelec ledu zlomil led. Tekom zime so v Arhangelsku pristanišče popolnoma prenovili.

RUSI GRADE STRATEGIČNE ŽELEZNICE.

Berolin, 13. aprila. Iz Stockholma poroča »Vorwärts«: Za rusko bojno črto grade podnevi in ponoči nove železnice in izboljšavajo stare proge. Nad milijon delavcev gradi železnice in ceste. Pred vsem grade nove proge, ki vežejo glavne proge med seboj.

som veliko topov in raznih vozil. Naša slika predstavlja zaplenjene ruske avtomobile v Vzhodni Prusiji.

POMANJKANJE PREMOKA V PETROGRADU.

Petrograd, 13. aprila. (K. u.) »Rječ« piše: Pomanjkanje premoka v Petrogradu vpliva slabo na dušno razpoloženje prebivalstva in je nevarno, ker so morali ustaviti več tvornic, med njimi tudi veliko tovarno Taganroger. Trgovinski minister trdi, da primanjkuje premoka, ker so ga premalo izkopali in da ne manjka železniških prevažalnih voz. Meseca marca so izkopali 80 milijonov pudov (1 pud je 16,38 kg) premoga mesto 135 milijonov pudov. Število delavcev je padlo marca od 170.000 na 120.000. Delavcev dela 88.000 manj kakor v rednih časih, da si rudarjev ne pozivajo več pod zastave in jim dovoljujejo prosto vožnjo na železnicah. Vzrok so slabe plače. Cena premoga se je podvojila, plače pa so se izboljšale le za 5 odstotkov, in živila so za 200 do 300 odstotkov dražja, kakor pred vojsko.

RUSIJA — GLAVNI SOVRAŽNIK NEMČIJE.

V »Berliner Tagblatt« izjavja znan ekonom Wolff, da pri treznem presojanju si ni mogoče misliti večje nevarnosti za Nemčijo, kakor je Rusija. Wolff opozarja na velikansko ekspanzivno silo Rusije in pravi, da bi prijateljstvo z neoslabljeno Rusijo rodilo samo razočaranje in ponižanje, kajti naravni ruski osvajačni nagon gre preko vsega prijateljstva in bratstva.

Vojska glavni dobiček.

Iz graških listov posnemamo: Vojska, ki je prinesla širšim plastem ljudstva toliko gorja, je donesla srečo marsikaterim iz premožnejših slojev in tistim, ki so v zvezi z njimi. Pri vojnih dobavah, kakor tudi pri dobavah civilistom so zaslužili milijone. Celo »Neue Freie Presse« piše: Veliko ljudi pozna vojsko le po njenih naporih in da se po njej zniža njih gospodarska moč. Manjšemu krogu je pa prinesla sijajno srečo, blagostanje in bogastvo. Čez noč so vzklili iz tal novi milijonarji, marsikdo med njimi si je prej le s težavo služil vsakdanji kruh. Pokriti so se morale hitro potrebščine, ki so stale na stotine milijonov; ker se niso posluževali organizacije industrijcev, so sprejeli vse ponudbe, samo da bi hitro dobili, kar so potrebovali. Na stan in na mesto v družbi se niso ozirali. Delovali so posredovalci, ki so veliko zaslužili, ker je šlo za velike množine. Predstavljati si to moremo, če pomislimo, da je zaslužil posredovalec pri nekaj stotisoč oblekah za vsako obleko le poldrugo krono; a če je sprejel še več posredovanj, je s primeroma malim trudom zaslužil milijon. Seveda so zaslužile tudi tvornice veliko, a naročila so sprejele večkrat od posredovalcev. Veliko tvornic je bogato zaslužilo, ker so bile založene s surovinami ali so si jih znale pridobiti in ker so lahko izdelano blago drago prodale. Posamezne družbe, ki so se pred vojsko nahajale v zadregi, so zopet na trdnem, mali trgovci in trdnice z nizko obratno glavnicco so zaslužile milijone. Kdor je imel živila, predmete za obleko in za opravo in če ga je mogel si nabaviti, je imel srečen čas. Velike tvornice so sprejemale naročila od oseb, od katerih bi jih v miru nikdar ne bile; a ravno zato jih je veliko obogatelo.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Francozi napadajo.

Berlin, 13. aprila. Veliki glavni stan: Francozi trdijo, da so vrgli 150 bomb na pomorski kolodvor in livarno v Brügge. Resnica je pa, da je padlo 9 bomb v oko-

lici mesta Ostende in 2 pri Brügge. Škode niso povzročile. Danes ponoči smo zato metali bombe v kraje Poperinghe, Hazebrouk in Cassel, ki so zasedeni po Angležih.

Pri Berry au Bac so vdrl Francozi danes ponoči v naš jarek, pa smo jih takoj vrgli nazaj.

Napad sovražnih letalcev vzhodno od Reimsa se je ponesrečil.

Severnovzhodno od Suippesa je sovražnik zopet uporabljal proti nam bombe, napolnjene z omamljivim plinom.

Med rekama Maas in Mosel so Francozi na posameznih točkah nadaljevali svoje napade s silovitostjo, vendar brez uspeha.

Trije napadi v dopoldanskih urah pri Maizeroy-u, vzhodno od Verduna, so se z največjimi izgubami zrušili v našem ognju. Opoldne in zvečer pri Marcheville, jugozahodno od Maizeroy-a podvzeti napadi, pri katerih je imel sovražnik močne kolone, so imeli isti neuspeh. Danes, ko se je pričelo daniti, so Francozi napadli fronto Maizeroy—Marcheville; odbili smo jih zopet z znatnimi izgubami za sovražnika.

V gozdu Prete so se vršili noč in dan ljuti boji mož proti možu, v katerih smo počasi pridobivali na ozemlju.

Južno od Hartmannsweilerkopia smo sinoči odbili francoski napad.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Nedelja, 11. aprila, ob 3. popoldne V Belgiji, ob Aisni in v Champagni artiljerijski boji. Včeraj zvečer javljeno napredovanje med Mozo in Mozelo se potrjuje. V gozdu Mortmare smo odbili nekaj protinapadov, vzeli nekaj novih strelskih jarkov in s tem potisnili svojo osvojeno fronto proti vzhodu. Na zahodnem robu gozda Le Prétre smo napredovali in vzeli eno strojno puško. Cel dan je divjal vihar v snegu in dežju.

Ob 11. uri ponoči.

Severno od Alberia so Nemci v noči od 10. na 11. april na obeh bregovih Ancre naskočili naše strelske jarke pri Hamelu in v gozdu pri Thiepoalu. V bližnjem boju smo jih odbili. V Argonah je bil ponoči zelo živahen boj. Porušili smo sovražno utrdbo, vzeli 300 metrov strelskih jarkov in obdržali vključ dvema protinapadoma priporočeno ozemlje. Med Mozo in Mozelo pri Epargesu in Combresu od 9. aprila ni bilo infanterijskih bojev. V gozdu Ailly smo 10. aprila v naskoku vzeli celo vrsto novih strelskih jarkov. V gozdu Mortmare se je Nemcem posrečilo zopet vzeti prejšnji dan izgubljene jarke, toda obdržali smo svoje postojanke, kakor smo si jih osvojili 8. t. m. Na zapadnem robu gozda Le Prétre, v kraju Quart en Reserve, sta naša pehota in artiljerija uničila dva ljuta protinapada. Naša letala so zmetala 155 izstrelkov na pristaniški kolodvor in neko livarno v Brügge.

Uspeh bojev med rekama Maas in Mosel po francoskih poročilih.

Berlin, 12. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Geneve: V včerajšnjem komuniqueu Joffre priznava, da se je francoski napad južnovzhodno od Chateau-Salinsa ponesrečil, obenem pa skuša povečati važnost podvzeta pri Eparges. Joffre je zamolčal velikanske ugodnosti, ki so jih Nemci dosegli med reko Orne in med visinami nad reko Maas. Glasom zasebnih poročil se je splošni položaj v okrožju Saint Mihiela ugodno izpremenil na korist Nemcev.

Boji pri Verdunu.

»Daily News« poročajo o bojih pri Verdunu: Na vseh cestah za francosko bojno črto ob črti Fromezey pri Verdunu-St. Mihiel-Pont-a-Mousson vozijo vojni materijal natančno južno čez Fresnes les Esparverne francoske bojne črte dohajajo čez Reims in čez druge francoske kraje neprestano vojaki, ki jih uvrščajo v bojno črto južno od Verduna. Velikanske množine streliva in veliko topov vozijo v črto utrdb ob reki Maas južno od Verduna, kjer tvorijo utrdbे Tavannes, Moulainville, Rosellier, Genivourt in Troyon artiljerijske depote. Pri Verdunu stoje baje tudi angleške čete. Kakor poroča »Daily News« se tu razteza bojna črta iz Fromezeya na levem bregu reke Orne v Goussainville, nato skoraj natančno južno čez Fresnes les Esparges, Dam pierre, Lamarville in Maizey, nato prekorači reko Maas zahodno od St. Mihiela in se obrne nato proti jugovzhodu zahodno od Camp des Roumaines čez Apremont, Bouconville in Reigneville v Pont-a-Mousson.

Pau upa na zmago Francije.

Dunajska »Zeit« priobčuje iz Rima: Nekemu sotrudniku lista »Giornale d'Italia« je izjavil general Pau: V Petrogradu, Atenah, Nišu in v Sofiji so me sprejeli z največjo prisrčnostjo, v Bukarešti in Rimu pa bratovsko. To je umljivo, ker so Rumunci in Italijani Latinci, plemenski sorodniki Francozov. Ko je časnikar, ki je govoril v Franciji z mnogimi vojnimi ujetniki, opozoril generala, da so splošno prepričani o nemški zmagi, mu je odgovoril Pau s poudarkom: S časnikarji govorim le o tem, kar natančno vem. Nočem zato go-

voriti o tem, koliko časa da bo še trajala vojska ali o vidikih akcije proti Dardanelam in o takih rečeh, a končni triumf Francije in njenih zaveznic je po mojem mnenju zagotovljen.

Prodiranje na zahodnem bojišču ponehava.

Berlin, 13. aprila. »Rotterdamsche Courant« piše: Prodiranje Francozov pri Verdunu peša, kakor to sklepamo tudi iz francoskih poročil. Splošen vtis je, da so Francozi med rekama Maas in Mosel ljuto napadali, a da so prekinili krvave boje, ne da bi mogli razne male uspehe združiti v velik uspeh.

Vojska v Franciji se odloči poletiti?

Kodanj, 13. aprila. »National Tidende« poroča iz Londona: General Cherfils je pisal v »Le peuple«: Vojska se najbrže odloči poletiti z odločilnim udarcem med rekama Maas in Mosel, kjer nameravajo prodreti nemško črto v daljavi 30 milj in 6 milj globoko. Zavezniki zapode Nemce potem do reke Rena. Sledil bo odločilen udarec na desnem bregu reke Ren.

Drugi kanadski pomožni zbor.

London, 13. aprila. »Times« poroča iz Otawe: Ministrski predsednik Borde je izjavil v poslaniški zbornici, da stoji v Kanadi pod orožjem 101.000 mož in da je vojni urad prosil, naj se odposlje drugi ekspedicijski zbor na bojišče.

Gurkas niso več v bojni črti.

Iz Dünkirchna se poroča, da vojakov indijskega rodu Gurkas več ne uporabljajo na bojni črti.

Grey zopet prevzel svoje posle.

Rotterdam, 14. aprila. Grey je skrajšal svoj dopust in prevzel vladne posle.

Omejena svoboda v Franciji.

Kodanj, 10. aprila. »Politiken« piše: Čimdalje traja vojska, tem manj svobodno se Francija vlada. Cenzura je vedno drakoničnejša v prostovju z ono v Nemčiji, vsaka objektivnost je izključena. Monarhistična propaganda postaja vedno močnejša, osobito med armado v častniškem zboru.

Preganjanje anarhistov v Parizu.

Genf, 13. aprila. Listi poročajo, da je zadnje dni pričela pariška policija preganjati anarhiste. Sedem anarhistov so že zaprli.

Monopol piva na Angleškem.

Amsterdam, 13. aprila. »Daily Express« poroča, da namerava angleška vlada uvesti monopol piva. V ta namen bo vlada pokupila vse pivovarne in gostilne.

Francija prepovedala izvoz nikelnastega in bakrenega denarja.

Basel, 13. marca. (K. u.) »Baseler Nachrichten« poročajo: V francoskih obmejnih krajih so nabili dne 1. aprila razglas, ki prepoveduje izvoz nikelnastega in bakrenega denarja, če tudi ni francoskega izvora. Izjeme sme dovoliti le francoski finančni minister.

Ker so podpirali nabor belgijskih mladeničev.

Berolin, 9. aprila. »Vossische Zeitung« poroča iz Bruslja: Vojni guverner objavlja nov seznam Belgijcev, ki so obsojeni na dve do dvanajstletno ječo, ker so pospeševali vstop svojcev ali drugih mladeničev v belgijsko armado. Ti mladeniči bi vsled nemške invazije imeli služiti pod nemškim orožjem. Kdor je takemu fantu kakorsivodi pomagal čez mejo, je bil strogo kaznovan. Med obsojenci so osebe iz vseh slojev, tudi policijski uradniki; te so zadele najhujše kazni. Taki izkazi se bodo v svarilo redno objavljali.

Marseljeza v Belgiji prepovedana.

Guverner je pod kaznijo z ječo do dveh let prepovedal prepevati v Belgiji francosko narodno himno marseljezo.

Angleška protinemška liga.

Rotterdam, 13. aprila. Iz Londona se poroča: Glasom »Morning Post« se je v soboto v Londonu ustanovila protinemška liga. Liga poziva v listih angleški narod, da popolnoma izloči nemško trgovino.

Povodnji v Franciji.

Genf, 13. aprila. (K. u.) Iz Chalona sur Saonne poročajo o velikih povodnjih v osrednji Franciji. V dolini Saonne je veliko polja poplavljenega.

Pariz — Rim.

Frankfurt, 13. aprila. »Frankf. Zeitung« poroča iz Pariza: General Pau se je s svojega orijentskega potovanja vrnil čez Rim v Pariz. Z istim vlakom je odšel tudi italijanski pariški poslanik Tittoni. Prejšnjega zunanjšega ministra Hanotauxa je sprejel papež v zasebni avdijenci.

Genf, 13. aprila. General Pau je danes došel iz Marseille v Pariz. Z njegovim poročilom se bo pečal posebni ministrski svet. Za kaj bodo Pau-a v bodoče porabili, je odvisno od dogodkov.

Za in proti v Italiji.

»M. N. Nachrichten« poročajo z dne 12. aprila iz Rima: Za včerajšnjo nedeljo so intervencionisti in socialistični nevtralisti napovedovali zborovanja po vseh večjih mestih. Vlada je prepovedala vsa zborovanja, pa vendar so poskušali zborovati. Do posebnih izgrediv ni prišlo, ker se je obširno poskrbelo za red. V Rimu so brez težave razgnali nekaj sto manifestantov. Okoli 100 mladih fantičev, ki so pred Milanom imeli svoje vaje, so napadli delavci in kmetje s klici: »Proč z vojsko, evviva Avstrija!« Fantiči so zbežali. Na begu jih je napadla nova gruča s palicami in kamenjem in jih razkropila po polju. Pri petkovih kravalih v Turinu je morala večkrat nastopiti konjenica. Več oseb je bilo težko ranjenih in aretiranih.

»Pester Lloyd« poroča iz Rima: Zadnje nedelje so se vršile v Rimu velike demonstracije nevtralistov in intervencionistov, katere je pa vojaštvo in policija kmalu udušila. V nekaterih mestih je prišlo do spopadov med vojaštvom in demonstranti. Mussolini je hotel z nekega voza govoriti ljudstvu, pa je bil aretiran. Tudi futurista Martinellija so zaprli. Enaka usoda je zadela socialista Vello, ki je poizkušal pred neko kavarno govoriti.

Boji z vslašči v Tripolisu.

Tripolis, 13. aprila. 9. aprila je italijanski vojaški oddelek, ki je bil pod poveljstvom polkovnika Rosso poslan v varstvo prebivalcev v Orfelli, južno od Tripolisa, pri Torri Mahelen zadel na močno skupino vstašev. Prišlo je do hudega spopada, v katerem so bili vstaši popolnoma tepeni. Veliko s tovari obloženih velblodov je ostalo v rokah Italijanov. Izgube vstašev so bile zelo velike. Italijani so izgubili 2 mrtva in 4 ranjene.

Bolgarija, Srbija, Turčija.

NOVA POLITIKA BOLGARIJE?

Genf, 13. aprila. »Petiti Parisien« objavlja razgovor z bolgarskim ministrskim predsednikom Radoslavovom, ki je izjavil, da je Bolgarija doslej varovala najstrožjo nevtralistoto. Postopanje zaveznikov pa zahteva novo politiko Bolgarije. Bolgarija bo storila svojo dolžnost in uresničila narodni program.

Sofija, 13. aprila. Vlada je oba rusofilska časnika »Mir« in »Preporod« zatrla, drugim časnikom pa naročila, naj o Turčiji pišejo dostojno.

SRBSKE IZGUBE V BOJIH Z BOLGARI.

Sofija, 14. aprila. V bojih pri Gevgeliju je padlo 650 srbskih vojakov in 6 častnikov.

FRANCOZI O VPADU BOLGARSKIH ČETAŠEV V SRBIJO.

Pariz, 9. aprila. »Petit Parisien« upa, da bo obžalovanja vredni spor zaradi vpada bolgarskih četašev čez srbsko mejo v kratkem poravnani. V »Petit Journal« obdoljuje Pichon bolgarsko vlado krivde na žalostnih dogodljajih ter pravi, da so pojasnila bolgarske vlade glede teh dogodkov nezadostna. List očita bolgarski vladi, da hoče splošno zmedo še povečati v svojo korist. Ob Strumnici so v bojih z bolgarskimi bandami končno zmagali Srbi. Kakih 3000 Bolgarov se je moralo umakniti čez mejo. S seboj so vlekli mnogo vaščanov kot talce. Srbi so tu izgubili 125 mož in pet častnikov. Bolgarski četaši so imeli uniforme bolgarske redne vojske in streljivo iz bolgarskih vojnih skladišč.

BOLGARIJA IN TURKI.

Iz Sofije poročajo: Radoslavov je poklical zastopnike trojnega sporazuma k sebi in jim je odločno izjavil, da Bolgarija v nobenem slučaju ni pustila nemške municije namenjene za Turčijo skozi svoje ozemlje.

ZADNJE BOMBARDIRANJE BELGRADA.

Srbsko uradno poročilo o obstreljevanju Belgrada, dne 7. aprila pravi: Včera zvečer okoli 6. ure je začel sovražnik obstreljevati mesto iz baterij na bebejanskih višinah. V mesto je padlo 40 granat, ranjen ni bil nihče in škoda le majhna. Bombardiranje je trajalo eno uro. Naš ogenj je ustavil baterije. Ravnoistega dne se je vsled dobro merjenega ognja naše artiljerije ponesečil sovražnikov poskus izkrcati čete na donavskem otoku Ničanka.

RUSKA POMOČ SRBIJI.

Bukarešt, 13. aprila. »Universul« poroča iz Galaca: V petek ponoči se je vozil iz mimo po Donavi iz Remja velik ruski transport municije in živil v Srbijo. Transport je tvorilo 17 ladij vlačilnic in 7 remorkerjev. Transport je bil eden največjih, ki jih je odposlala Rusija Srbiji, odkar traja vojska.

TURŠKE MINE POTOPILE ŠTIRI RUSKE PARNIKE.

Bukarešt, 13. aprila. »Secolul« poroča: Trije parniki ruske paroplovne družbe

v Odesi in neki parnik črnomske in podonavske paroplovne družbe v Odesi so zadnji teden meseca marca zadeli, ko so vozili v bolgarska pristanišča, na turške mine in so se potopili. Rešen je bil le kapitan in 13 mož zadnjega parnika. Ruskega časopisja so prepovedali o tem poročati.

BOJI V KAVKAZU.

Petrograd, 11. aprila. Generalni štab poroča: Dne 8. aprila se je ob morju streljalo s topovi in puškami. V smeri Olty se je čulo neznatno treljanje iz smeri. Na ostali fronti vse pri starem.

GOLTZ PAŠA PRI SULTANU.

Carigrad, 13. aprila. V nedeljo je sprejel sultan v posebni avdijenci barona Goltz pašo, ki mu je izročil železni križ 1. razreda, katerega je podelil cesar Viljem.

HAKHI PAŠA SE VRNIL V CARIGRAD.

Carigrad, 13. aprila. (K. u.) Bivši veliki vezir Hakhi paša se je po dveletni odsotnosti vrnil nazaj v Carigrad. Hakhi paša je bival med balkansko konferenco v Londonu, odkar je izbruhnila vojska, pa v Berlinu.

Na morju.

POMORSKA BITKA V SEVERNEM MORJU?

Kodanj, 14. apr. Ob norveškem obrežju se čuje močno gromenje topov. Iz tega sklepajo, da se vrši bitka v Severnem morju.

TRANSPORT NEMSKIH PODMORSKIH ČOLNOV IZ ANTWERPNA V SEVERNO MORJE.

London, 13. aprila. (K. u.) Mornariški sotrudi »Timesa« piše o transportu nemških podmorskih čolnov iz Antwerpna v Severno morje: Transport po kanalih je mogoč, a če bi bili naši letalci, kakor smo upali, uspešno napadli ladjedelnice v Antwerpnu, bi ne bili mogli Nemci prepeljati po tej poti treh nemških podmorskih čolnov na belgijsko zahodno obrežje.

ŠVEDSKA PROTI ZLORABI NEVTRALNIH ZASTAV.

Stockholm, 14. aprila. Švedska vlada je prepovedala vsem tujim trgovskim ladjam voziti po švedskem vodovju pod napačno zastavo.

RAZBITA JAPONSKA KRIŽARKA.

Rotterdam, 13. aprila. Iz San Franciska se poroča: Nekaj semkaj dospeli kapitan je javil, da je dne 9. aprila s svoje ladje blizu zaliva San Bartolomea zapazil ostanke razbite ladje. Gre za japonsko križarko »Asama«, ki je bila blizu zaliva naselja. Ladja se smatra za izgubljeno.

POMOŽNA KRIŽARICA »KRONPRINZ WILHELM«.

London, 13. aprila. (Kor. ur.) »Daily Telegraph« poroča iz New Yorka: Kapitan nemške pomožne križarice je izjavil, da ni imel nobenega topa, ko je 23. avgusta zapustil New York. Šele ko je zaplenil angleški parnik »Corentina«, je prišel v posest topov. Primanjkovalo mu je pa živil. Posadka se je preživljala edinole z rižem. Pozneje je križarica zaplenila nekemu francoskemu parniku sukno, iz katerega je napravil uniforme za moštvo.

NEMSKA KRIŽARKA »KRONPRINZ WILHELM« POTOPILA TRINAJST ANGLEŠKIH IN FRANCOŠKIH TRGOVSKIH LADIJ.

London, 13. aprila. »Times« poročajo, da je potopila nemška pomožna križarka »Kronprinz Wilhelm« 13 angleških in francoskih ladij.

PARNIK »WAYFARER«.

Rotterdam, 13. aprila. (Kor. ur.) »N. R. Courant« poroča iz Londona: Okoli sto potnikov parnika »Wayfarer« se je izkrcalo v Falmouthu. Dosedaj še niso mogli dognati, če je »Wayfarer« zadel ob mine ali če je bil torpediran ali če je eksplozija na krovu samem provzročila nesrečo. Začetkoma se je zdelo, da se bo »Wayfarer« potopil, neki drug parnik ga je pa privlekel v pristanišče.

Marok o.

Genf, 13. aprila. Madridski »Imparcial« poroča: Položaj v Maroku sili do katastrofe. Celo pristanišča na zahodnem obrežju so morale zapustiti francoske oblasti. Agadir so zasedli mohamedanci. V Mogadorju so izkrcali francoske vojake.

Boj za Carigrad.

ZAKAJ SO USTAVILI NAPAD NA DARDANELE.

Genf, 13. aprila. Trdi se, da so napad na Dardanele zato ustavili, ker zahtevajo Rusi Carigrad.

NAPAD V SAROSKEM ZALIVU.

Berolin, 13. aprila. »Lokalanzeigera« prinaša iz Kopenhagna: Iz Aten poročajo v London, da je brodovje ob Lemnosu zopet začelo bombardirati Saroski zaliv. Ladje so se približale obali in obstreljevale turške baterije, ki so krepko odgovarjale. Zdi se, da je več ladij zelo poškodovanih in da so se morale umakniti iz bojne črte. Londonski listi izjavljajo, da je v najkrajšem času pričakovati važnih dogodkov pred Dardanelami.

OBSTRELJEVANJE SMIRNE. — KRISTJANI V NEVARNOSTI.

Rim, 9. aprila. »Tribuna« poroča iz Aten o pogovoru svojega dopisnika Martinija z neko osebo, došlo iz Smirne, ki je izjavila, da je mesto sedaj popolnoma mirno. Ženske in otroci so mesto zapustili, ostali so v mestu samo še oni Francozi in Angleži, ki niso zaprti, marveč stanujejo v svojih hišah, ker jih Turki smatrajo za priprave talnike. Bombardiranje ni napravilo mnogo škode. Ubitih, oziroma ranjenih je bilo le kakih deset oseb, med njimi nekaj Grkov, ki so jih Turki prisilili, da morajo delati na utrdbah. Dne 5. aprila, ko se je mesto obstreljevalo, so bili kristjani v veliki nevarnosti, ker so se Turki ob prvih streljih začeli pripravljati, da kristjane pokoljejo. Zahvaliti se je edino le valiju Rami begu, da je turško prebivalstvo pomiril in vzdržal red. Mesto je popolnoma odrezano od ostalega sveta.

UPOR V SEBASTOPOLJU.

Milan, 13. aprila. »Unione« poroča iz Odesa: Vojno sodišče je vsled poizkušene upor obsodilo na smrt bivšega majorja Rusteška in pet topniških častnikov. Obsodbo so izvršili na velikonočni torek.

Nove japonske zahteve.

Genf, 13. aprila. »Newyork Herald« poroča iz Pekinga: Japonci so stavili nove zahteve, naj jim Kitajci prepuste opirališča za brodovje v kitajskem morju.

Nesreča v japonskem premogokopu. — 300 oseb pogrešajo.

Tokio, 13. aprila. (K. u.) »Reuter« poroča: V nekem premogokopu pri Shimonoseki, ki se razprostira tudi pod morjem, se je včeraj zemlja premaknila. Med 593 v rudniku zaposlenimi delavci jih pogrešajo o300.

Razna poročila.

STRAŠNA EKSPLOZIJA V ABERDEENU.

London, 13. aprila. (Kor. urad.) Reuter poroča, da se je zgodila v Aberdeenu na Šotlandskih otokih strašna eksplozija. Cesta v pristanišču je uničena. Veliko ljudi je mrtvih. Drugih podrobnih poročil še ni.

VELIK SNEG V SVICI.

Luzern, 13. aprila. Iz raznih delov Švice se poroča o velikih snežnih zapadih. Posebno v italijanskih kantonih je na nekaterih železniških progah po 4 m snega. Tudi promet čez šentgotthardski prelaz je vsled veliko metrov visokega snega nemogoč.

Dnevne novice.

Genj. naročnikom sporoča uprava najuljudnejše, da so bile v začetku tega meseca listu priložene položnice za blag. obnovev naročnine. — Vsi oni, katerim je naročnina potekla z dnem 31. marcem ali še preje, naj izvolijo čimprej poslati naročnino, da ne bode neljubega ustavljanja lista. — Kdor pa položnice v listu ni prejel, naj jo enostavno reklamira z besedami: »Reklamiram prilogo »Slovenca« z dne 8. t. m.«

Naročnino je treba sedaj osobito raditega čimprej obnoviti, ker se vsled vojne vrši ves poštni promet počasneje in bodo tedaj oni cenj. naročniki, ki s pošiljateljvo vedno čakajo do zadnjega, lahko ne ljubito presenečeni, ko nekega dne »Slovenca« ne bo. — Uprave seveda ne zadene nobena krivda, ker vedno pravočasno opozori v listu, da treba naročnino obnoviti, poleg tega je pa tudi na vsakem naslovnem listku označeno, do kdaj je naročnina plačana; datum manjka samo pri onih naročnikih, ki pošiljajo naročnino mesečno.

Prosimo torej nujno: hitro položnico v roke in z naročnino na poštol

+ Ogrsko žito za Avstrijo. Dunajski peki so konstatirali, da so se količine kruha ogromno zmanjšale. Vladi se je posrečilo, da je od Ogrske dobila zagotovilo za dobavo koruze in rži. Od dobave koruzne moke so odnehali. Čuje se, da bo dala Ogrska vsak mesec 6 milijonov meterskih stotov.

+ Iz deželnega odbora. Dr. Lampe ta teden ne bo v uradu.

+ Budimpeštanske konference o preskrbi z živil. C. kr. korespondenčni urad poroča dne 13. t. m.: Ministrski predsednik grof Stürgkh in poljedelski minister pl. Zenker sta se včeraj v Budimpešti posvetovala z ogrskim ministrskim predsednikom grofom Tiszo in z ogrskim poljedelskim ministrom baronom Ghillanyjem. Temeljito so razpravljali o različnih vprašanjih glede na preskrbo z živil. Določili so pred vsem podrobnosti o pospešenem in rednem uvozu koruze v Avstrijo, ki jo je zagotovila ogrska vlada.

+ Odlikovanja. Z redom železne kro- ne 3. razreda z vojno dekoracijo je bil odlikovan pred sovražnikom padli nadporočnik 97. pp., Egon Gabrieličič. Viteški križec Franc Josipovega reda na traku vojaškega zaslužnega križca je dobil vojaški višji intendant 1. razreda in intendantni šef 3. zbora Josip Plewa. Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo so dobili stotniki 7. lov. bataljona Franc pl. Tepfer, Oskar vitez Tonkli in Ivan Teutsch, nadalje major 87. pp. Viljem Medicus, major Martin Zunković, pri 3. armadnem poveljstvu, stotnik 87. pp. Alfonz Hofmann in nadporočnik 27. pp. Edvard Rzemenskij pl. Trauteneck. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 7. lov. bataljona Viktor Bunc in Alfred Czernohaus, nadporočnik 87. pp. Henrik Hubka in Rudolf Wagner, poročnik bos.-herc. lov. bat. dr. iur. Ernest Gamilscheg, major 7. polj. top. polka Oton Simunič, nadporočnik 97. pp. Miroslav Svatoň, stotnik 97. pp. Avgust Renelt, nadporočnik 7. lov. bat. Vladimir Maurin in poročnik 7. lov. bat. Ivan Grabmayr pl. Angerheim. Zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne kolajne je dobil stotnik-računovodja 97. pp. Alojzij Krepper in vojaški višji živnozdravnik 7. polj. top. polka Anton Rosenberger. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil poročnik 11. gorskega top. p. Rudolf Čik.

+ Odlikovanja pri 97. pešpolku. Odlikovani so s srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda: narednik Anton Sterle; četovodje Anton Skočir, Andrej Rozman in Franc Laginja; deseteriki Josip Radetič, Matevž Jurjevič, Ciril Arčon, Angel Žunja; poddeseteriki Leopold Pipan, Mirko Maurič; infanterista Karol Lavrenčič in Albin Hamerschmidt. — Srebrno svetinjo 11. razreda so dobili: četovodje Josip Saksida, Josip Kralj, Ivan Bele; deseterika Alojzij Krašna in Anton Figel; stot. Trobec Franc Schiljanž in infanterist Franc Koren.

— Računski svetnikom je bil imenovan g. Stipo Knežević, revident b.-h. vlade v Sarajevu. G. Knežević je rodom Hrvat iz Like. Njegova soproga pa je Slovenka — Stegnarjeva iz Podbrezja. Gospod svetnik je član »Slov. kluba« v Sarajevu ter velik prijatelj Slovencev.

— Z graškega vseučilišča. Ker je na univerzi večina prostorov izpremenjenih v bolnišnico, ni izključena nevarnost, da bi se pojavile nalezljive bolezni tudi med di- jaki slušatelji, dasiravno je v tem oziru vse najboljše preskrbljeno. Zaradi tega zahteva rektorat od vseh slušateljev, ki se hočejo vpisati v letnem semestru, da si dajo sedaj cepiti kože in da se izkažejo s tozadevnim izpričevalom; drugače se nihče ne more vpisati. To v pojasnilo tovarišem, ki so še v domovini in se še niso otrsli velikonoč- nih sanj.

— Umrl je v št. Pavlu v Lavantski dolini prejšnji ravnatelj samostanskega gimnazija dr. p. Siegfried Christian, c. kr. konservator, v 45. letu svoje starosti.

— Krušne izkaznice v Mariboru. Dose- danji način uporabe kruha, moke in žita se v Mariboru ni popolnoma obnesel. Od- bor, ki ima skrbeti za preskrbo prebival- stva z živil, je spoznal, da je dosedanji aparat nepopoln in da je nekaterim urad- nikom in uslužbencem nemogoče zmagati ogromnega dela v pisarnah in prodajalni. Radi tega so sklenili mestni očanci, da se bodo od 18. aprila naprej za mesto Mari- bor tudi vpeljele krušne izkaznice za one, kateri ne reflektirajo na krušno moko, ki jo pldodaja mesto pod lastno režijo. Dose- danji način preskrbe bo torej deloma še upeljan, kateri hočejo kruh sami doma peči le-ti bodo dobili tozadevne izkaznice. Pi- sarne za dobavo izkaznic ne bodo več v dosedanjih prostorih, ampak na magistratu in sicer bodo poslovale zadnje tri dni v tednu (četrtek, petek in soboto) od 5. do 7. ure zvečer.

— Krušnih nakaznih v Budimpešti po sklepu magistrata ne uvedejo, pač pa raz- dele mesečne nakaznice za moko. Začet- kom meseca majnika, ko se ljudje v Bu- dimpešti selijo, popišejo zopet zaloge mo- ke in sklenejo, koliko moke da se nakaže posameznikom. Magistrat pripravi vse, da lahko hitro izda krušne nakaznice. Nakaz- nice na moko se razdele na štiri tedne.

— Lov na volka. V soboto, 10. aprila priklatil se je na Suho, občina Predoslje, pravi volk. Ženske, ki so grabile listje v Valjavčevemu logu, so ga zapazile ter na- znanile vaščanom. Ti se oborožijo s puška- mi in sekirami ter se razpostavijo prav na lovski način. Od Orehovelj zasleduje vol- ka tropa pogumnih mož, drugi se razposta-

vijo zgor Suhe, kamor mora bežati. Volk pribeži po prvih zasledovalcih iz Valjav- čevega loga, nakar oddaja nanj gornji ne- kaj strel in volk, deloma zadet, se za- teče proti vasi. Pri vasi čakajoči Birtov ga zopet ustrel v glavo, nakar se volk, oslep- ljen od strela, zaleti v Valjevčeva drva. Tu prileti Konc, ga s sekiro udari po glavi in volk mrtev obleži. Vsa vas je bila zbrana, občudujoč ta redek lov. Volk, ako bi ga ne bili pogumni Sušani takoj izsledili in kon- čali, bi lahko napravil ponoči vaščanom kako škodo pri živini. Koža volka se na- haja pri Rženu na Suhi.

— Zakon industrialca Dreherja. — Senzacionalen proces pred dunajskim de- želnim sodiščem. Na Dunaju se vrši zani- miva pravda, ki ima to-le romantično zgo- dovino: Lepa hčerka generallajtnanta pl. Oppen, Ilza, se je pred približno desetimi leti na Dunaju seznanila z ruskim grofom Severinom Sienna - Potworowskim. Med obema se je vnela ljubezen in sklenila sta se poročiti. Ker so se pa Ilzini in grofovi starši tej zvezi upirali ter so obstojale tudi verske ovire, ker je bil on katoličan ona pa protestantovka, sta se sesla na otoku Sylt in se dogovorila, da se dasta v Lön- donu pod napačnim imenom poročiti. To se je tudi zgodilo ter si je grof nadel ime Alfred pl. Wedelstädt. Nastanila sta se nato najprej v Berlinu, potem pa na Du- naju, kjer je prišla na svet njuna hčerka Jutta Wanda, ki je sedaj stara osem let. Čez kaki dve leti sta se zakonca ločila, a ostala v najtesnejših prijateljskih zvezah, ker je bilo tem lažje, ker je grof nastopal pod svojim pravim imenom, njegova žena pa kot Ilza pl. Wedelstädt. Po posredo- vanju svojega moža se je gospa Ilza pred nekaj leti na Semmeringu seznanila s si- nom »pivovarniškega kralja«, Teodorjem Dreherjem. Med njima se je kmalu razvilo razmerje in gospa Ilza, ki je nasproti Dreherju nastopala kot vdova pl. Wedel- städt, je silila, da se poročita. Zнала si je tudi preskrbeti mrtvaški list za svojim so- progom Alfredom pl. Wedelstädt. Dreher se je vdal, a zakon je imel ostati tajen. Grof Potworowski jima je šel pri vsem na roko in januarja 1913 se je v neki gališki vasi vršila poroka po katoliškem obredu. Kot priča je pri poroki nastopil prvi mož — grof Potworowski. Pol leta nato je Ilza Dreher umrla v svojem razkošno oprem- ljenem stanovanju na Dunaju, aprila lani je pa Teodor Dreher na neki avtomobilni vožnji z Dunaja v Trst smrtno ponesrečil. V zamotanem zakonskem romanu sta ostala živa samo še Jutta pl. Wedelstädt in grof Potworowski. Deklica je podedo- vala po materi skoraj milijon kron, Teodor Dreher se je bil pa na njeno korist zava- roval tudi na milijon kron. Grof Potworow- ski si je začel sedaj prizadevati, da bi bil kot otrokov oče imenovan za varuha. A sodišče je imenovalo za varuha atajeja grofa Kuefsteina, nakar se je Potworowski začel pravdati proti ženini zapuščini in za- hteval približno 100.000 K. Tekom teh pravd je prišla na dan zmešana štrena o zakonih pokojne Ilze Wedelstädt-Dreher, nakar je sodišče naperilo proti grofu Pot- worowskemu kazensko preiskavo radi so- krivde pri bigamiji svoje žene in ga zaprlo. Potworowski je obtožen tudi krive pri- sege, s katero je v nekem civilnem pro- cesu potrdil, da ni bil oženjen z Ilzo pl. Wedelstädt. Potworowski je bil oproščen.

— Umrl je v Kraju pri Lovranu, kakor poroča »Piccolo della Sera« od 12. t. m., akademični slikar Valentin Lu- cas, rodom iz Labina v Istri. Svo- je nauke je dovršil na akademiji lepih umetnosti v Benetkah. Bil je dober por- tretist in znan cerkveni slikar. Kot člo- vek je bil čudak. V Kraju, kako uro hoda od Lovrana ob lepi veliki cesti proti Moščenicam, si je zgradil vilo po svojem okusu. Že od daleč te preseneti na desni visoko nad cesto, med trtami in lavorjem, rdeča stavba, podobna ori- entalskemu svetišču. To je vila Lucas. Zidarji popravljajo obzidke na terasah, dekleta jim podajajo opeko in malto, vse pa nadzira umetnik Lucas sam, ki se je ravnokar vrnil iz Lovrana, v eni roki noseč živeža za par dni, v drugi pa kositrne posodice z barvami. Ko za- pazi tujca, ki z zanimanjem ogleduje njegov Tusculum, prišepa dol po mno- gih stopnicah in ga povabi k ogledu njegove delavnice. Vstopnina 1 K, ka- kor je napisano ob vhodu. Pod bizar-nimi oboki iz rdeče gline, čez katere se vije spomladno brsteča trta, pod lepi- mi geniji, iz rmene terakote, ki nosijo težko breme višje stavbe, vstopiš v de- lavnico. Velik prostor, prazna kocka, kakih 100 metrov na vse strani, ob njem pa lesene stopnice na desno. Ob južni steni visi, ne od stropa, marveč od strehe do tal veličanska slika, nad 100 štirjaških metrov v obsegu. Umet- nik te povabi, da se povspneš po stop- nicah navzgor na galerijo. Med to strmo potjo po škripajočih deskah opazim v okencu na desni krasen lik — avtopor- tret umetnika iz mladih let. Lep je bil Lucas mlade dni! Danes je star in bo- lehen. Umetnik vzame 50 metrov dolgo — sestavljeno »kanelo« — (istrsko trsti-

ko) ter prične razlagati svojo življenj- sko nalogo — podoba, kako se je raz- vijal svet od vstvarjenja: »Il progresso del mondo« — napredek sveta! Uvodo- ma mi je rekel, da namerava vrhno skupino, to je sveto Trojico, boj angelov z upornimi duhovi itd. prenarediti. Pod silščico iz raja (Adam in Eva) slede očaki: Abraham, Noe itd., — celo sveto pismo. Obenem pa se že prikazujejo Kitajci, Indijci, Perzi, Grki, Rimljani — sodobniki. Potem cela vrsta srednje- vekihi vladarjev in mogotcev, bojevni- kov in književnikov, naposled moške iz reformacije in revolucije. Končno no- vejša doba. Poleg Vuka Karadžića: naš Vodnik, nedaleč od Puškina naš Preše- ren (kakor je naglašal umetnik, ko je nanj pokazal: »največji slovenski pes- nik«), poleg Bleiweisa, Costa, pa tudi naš Gregorčič itd. itd. Slika je torej po- vsem internacionalna. Portreti naših mož so dobro pogodeni.

— Stotnik švrljuga v ruskem ujetni- štvu. Zagrebški listi poročajo, da je junaki branitelj przemyslske utrdbे Siedliczka, Hrvat. stotnik švrljuga brzojavil svoji ma- teri v Zagreb, da je v ruskem ujetništvu v mestu Penza.

— Meso vojaštvu so dajali v Gorici do včeraj mesarji. Ker pa je meso v mesnicah neznansko drago, si bo voja- ška uprava sama nabavljala goved in vojaki bodo klali živino.

— Čavo mu je odrezalo. V pone- deljek, dne 12. aprila, je nek vojaški od- delek se nameraval odpeljati z kolodvo- ra v Wildonu na Srednjem Stajerskem. Ko se je vlak že začel pomikati, je sko- čil nek korporal z vlaka. Mož pa je skočil tako nesrečno, da je prišel pod voz, ki mu je glavo popolnoma odrezal s telesa. Ponesrečeni se imenuje Sta- nislav Kužer in je rodom Poljak iz Gu- licije.

— Mladi ranjenci. Z gališkega bojišča so došli v Celovec z vojaškim transportom štirje židovski otroci, trije ranjeni. Ruska granata je udarila v njihovo hišo in ubila njihovo mater. Otroci so stari 3, 10, 8 in 5 let.

Ljubljanske novice.

Ij Ščit v železju. Včeraj torek zvečer je povabil g. župan za 6. uro v magistratno posvetovalnico več gospodov-meščanov, ter razložil da je prejel od pomožnega za- klada vabilo naj bi se tudi ljubljanska mestna občina udeležila slične dobrodelne akcije, kakor jo predstavlja na Dunaju »brambovec« v železju. Denar kateri se pridobi tem potom, naloži in porabi se v deželi. G. županu se je naročilo naj takoj naroči d v a lesena štita, v katere se bojo žebli zabijali, in vse potrebno ukrene. Cena žebeljev se je postavila: 1 K, 40 vin. in 20 vin. komad. Končno se je izvolil pod- odbor petih članov, kateri ima nalogo vse malenkosti izdelati in pripraviti, ter v naj- krajšem času razširjenem odboru poročati. Predsednik temu pododboru je: g. L e v i č- nik predsednik dež. sod. v p., potem so člani: gg. stavbenik O g r i n c, P a m m e r, polkovnik L u k a n c in S c h i l l e r. Pro- stor, kjer bodeta stala štita se določi poz- neje.

Ij Prosvetno društvo za Trnovo in Krakovo vabi vljudno na predavanje gosp. profesorja Šarabona, ki se vrši jutri, v četrtek ob 1/2 8. uri zvečer v društveni sobi.

Ij Zadeva tvrdke Zajec & Horn. Vče- raj se je vršil pri tukajšnjem dež. sodišču poravnalni nasvet v zadevi tvrdke Zajec & Horn. Tvrđkina ponudba na 40 odstotno poravnavo je bila od upnikov sprejeta.

Ij Osebna vest. »Wiener Zeitung« po- roča, da je naučni minister podelil nadiči- telju v Spodnji Šiški g. Francu L a v t i ž a r naslov ravnatelja.

Ij Vojaško delo za krojače in šivilje. Ker hodijo glede tega razna vprašanja na »Zavod za pospeševanje obrti«, se tem po- tom objavlja, da morejo dobiti sedaj tudi posamezni krojači po deželi vojaško delo. Treba je le, da preskrbe potrebno jamstvo

in da se zavežejo za pravočasno izgoto- vitev nakazanega jim dela. Radi prihran- kov na transportnih stroških pa naj se vza- mejo krojači istega okraja skupaj in si raz- dele delo po lastni previdnosti. Tudi šivilje se brez truda lahko priuče šivanju voja- skih oblek in naj se v ta namen kolikor mogoče zedinijo s krojači dotičnega okra- ja. Vojaškega perila pa »Zavod za pospeševanje obrti« najbrže ne bo več od- dajal v delo. Šivilje, ki so že šivale voja- ško perilo, se naj obrnejo za delo, če niso članice kake zadruge, naravnost na »Zavod za pospeševanje obrti«.

Ij Prvi redni občni zbor »Kreditne zadruga«, registrovane zadruga z omejeno zavezo v Ljubljani, se vrši v nedeljo, dne 18. aprila 1915 ob 10. uri dopoldne v ste- klenem salonu hotela »Lloyd« (Miklošiče- va cesta št. 8) s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika predidóčega izrednega občnega zbora. 2. Poročilo o stanju sana- cije »Glavne posojilnice«. 3. Popolnitev načelstva in nadzorstva. 4. Čitanje revizij- skega poročila. 5. Prememba pravil. 6. Slu- čajnosti. — Vabijo se vsi zadrugniki. — Občni zbor je sklepčen, če je prisotna ali zastopana vsaj ena desetina za glasovanje upravičenih članov. Ako bi na 10. uro sklicani občni zbor ne bil sklepčen, se vrši isti dan ob 11. dopoldne drugi občni zbor z istim dnevnim redom in na istem pro- storu, ki sklepa veljavno brez ozira na šte- vilo navzočih zadrugnikov.

Ij Umetniški štipendij. Naučno ministr- stvo je podelilo slikarju Franc Trat- niku štipendijo v znesku 500 kron.

Ij Predsednik »Deželnega in gospej- nega pomočnega društva Rdečega križa za Kranjsko«, Gustav del Cott je vsled po- klica odpoval na Dunaj, da prisostvuje konferenci glede oskrbe invalidov za Avstrijo.

Ij Ljubljanska podružnica »Dru- štva avstrijskih bančnih in hranilnič- nih uradnikov«. Pri zadnjem meseč- nem zborovanju imenovanega društva se je med drugim razmotrivalo tudi o sedanji veliki druginji. Pri tej druginji trpi največ uradništvo, ker plača je ostala ista, medtem ko se je cena živil podvojila. Ljubljana je bila že pred vojno glede živil eno najdražjih mest, kar pa se je pri sedanjih težkih raz- merah znatno poslabšalo. Z ozirom na to okoliščino upa uradništvo, da bodo ravnateljstva tukajšnjih denarnih za- vodov dovolila primerno podporo, ka- kor so to že storili nekateri drugi za- vodi in uradi. Kakor se čuje, se že vrše pri nekaterih zavodih med ravnatelj- stvom in uradništvom tozadevna poga- janja.

Ij Umrl so v Ljubljani: Marija Pirnat, poljska dninarica, 69 let. — Josip Zavaš- nik, posestnikov sin, 1 dan. — Marija Škof, posestnikova žena, 68 let. — Avgust Edv. Köhler, podčastnikov sin, 3 mesece. — Josip Krasny, pešec 13. pešpolka. — Pavel Krašovec, sin železniškega delavca, 9 me- secev. — Josip Ojster, posestnik-hiralec, 44 let.

Ij Burja je današnja noč tako shladila, da je močno pomrznilo in bi bila, ako bi bilo že cvetje, neizogibna pozeba.

Ij Tatvina. Danes ponoči se je v Rud- niku dosedaj še neznan tat vtihotapil v Goljjevi hiši skozi podstrešje v vežo in ukradel iz dimnika štiri lepe kose svinjine pa s plenom zopet odšel po isti poti nazaj.

IZGUBIL SE JE

v soboto v Ljubljani lovski pes rumene barve z belimi lisami, ki sliši na ime »Rumen«. — Kdor ga je ujel ali videl, naj blagovoli to takoj sporočiti upravnistvu ali uredništvu našega lista.

Kupimo

MLEKO

700 do 800 litrov na dan, po najvišji ceni. Ponudbe pod »Aprovizacija« 783 na upravo

Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijate- ljem in znancem tužno vest, da je naša ljubljena soproga, oziroma teta in sestra, gospa

Marija Škof

hišna posestnica in gostilničarka

po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, dne 13. t. m. ob 3/4. uri popoldne mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice bode v četrtek dne 15. aprila ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Rečna ulica št. 8 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Trnovem.

V Ljubljani, dne 14. aprila 1915.

800

Žalujoči ostali.

ANTIKVARJAT

Katoliške Bukvarne v Ljubljani ima na razpolago po skrajno nizkih cenah:

Feilerle: Der geistige Kampf dargestellt in Predigten. Wien 1850. Vez. K — 80.

Miroir du Clergé: Anleitung zur Selbstprüfung für Weltgeistliche. München 1836. Vez. K 1.—.

Philipp: Betrachtungen über das Leben, die Tugenden und Vorzüge der allerseeligen Jungfrau Maria. Regensburg 1873. Vez. K 1.—.

Egger: Betrachtungen über die sieben Worte unseres sterbenden Erlösers. Mit Gebeten, Beispielen und Gesängen für die heil. Fastenzeit und Charwoche. Augsburg 1842. Vez. K 1.—.

Bruckner: Die Lehre des heil. Franz von Sales von der wahren Frömmigkeit. Freiburg 1875. Vez. K — 80.

Liguori: Der vollkommene Christ. Wien 1853. 13. natis, vez. K — 80.

Wilden: Die Bekenntnisse des heil. Augustinus. Schaffhausen 1855. Vez. K 1.—.

Huguet: Betrachtungen über das allerheiligste Altarsakrament. Schaffhausen 1863. Vez. K — 60.

Martin: Das christliche Leben. Mainz 1875. Vez. K — 60.

Sain Jure: Die drei geistlichen Wege: Reinigung, Erleuchtung und Vereinigung. Betrachtungen über die höchsten und wichtigsten Wahrheiten des Glaubens. Regensburg 1865. Vez. K — 80.

Silbert: Das Leben unseres Herrn Jesu Christi. Leipzig 1838. Vez. s krasnimi ilustracijami K 6.—.

Dieringer: Lehrbuch der kath. Dogmatik. Mainz 1847. Vez. K — 80.

Stöckl: Das Opfer nach seinem Wesen und nach seiner Geschichte. Mainz 1861. Vez. K 1.40.

Dubois: Der praktische Seelsorger oder: Wie wirkt man segensreich in einer Gemeinde? Mainz 1867. 3. natis, vez. K — 80.

Dubois: Der heilige Priester oder die Notwendigkeit der priesterlichen Heiligkeit und die Mitter, um sie zu erlangen und zu vervollkommen. Regensburg 1872. Vez. K 1.—.

Zahvala.

Za ljubeznivo sočutje nad boleznijo našega v pondeljek v tukajšnji deželni bolnici umrlega nepozabnega soproga, oziroma očeta in brata, gospoda

Ivana Zajdela

c. kr. orož. stražmojstra v Vipavi

ter za številno spremstvo ob pogrebu pokojnika, se najiskrenejše zahvalujemo vsem bližnjim in daljnim prijateljem in znanem. Zlasti se pa zahvaljujemo za številno udeležbo pri pogrebu visokemu častniškemu zboru.

V Ljubljani, dne 14. apr. 1915.

Soproga in brat.

Kupijo se dobroohranjene

citre

Več pove upravništvo „Slovenca“.

ANTON BOČ

barverija in kemična pralnica
Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na
Glincah št. 46. Nizke cene!
Točna in solidna posrežba!
Obstoj trdke že cez 50 let.

Slovito, najbolj del. katesno

KISLO ZELJE
dobavlja najceneje Exquisit-tovarna, Pardubice.

Išče se

kuharica

za župnišče v Istri. — Naslov nove upravništvo „Slovenca“ pod št. 753.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ
BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE
ZIJE ČESKA STARA NOVI SVET
NASPROTI KOLJEJA ZAH
TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
BREZPLAČNO

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi
oljnate portrete na platno
izvršuje umetniško po vsaki
2409 fotografiji 2409

DAVORIN ROVSEK

prvi fotografski in povečevalni zavod
v Ljubljani, Kolodvorska ul. a 34a.

Dr. Ivan Benkovič

odvetnik v Celju
sprejme takoj ali pozneje

koncipijenta

z daljšo prakso.

Gimnazijski absolvent
se takoj sprejme kot

domači učitelj

Neobhodno je potrebno
znanje klasičnih jezikov
in nemščine. 795
Dr. V. Červinka, okrož.
zdravnik, Polzela, Štaj.

Sprejme se takoj za večje delo

šivilja na dom,

vešča šivanja kostumov. Stara pot št. 9.

Nepremočljive
vozne odeje.

Tovarna nepremočljivega blaga Avgust
Sattlerja sinovi, Gradec, Landhaus-
gasse, v mestni hiši in nasproti iste.
Preprodajalci in krajevni zastopniki se
sprejmejo. 787

Zbirka znamk,

boljše pisemske
znamke v večjih
množinah, in sta-
ra pisma s pisem
znamkami se ku-
pijo Danes po 6. uri zvečer in jutri popoldne
med 1. in 2. uro. 790
Ing. Fischer, hotel „Union“ Ljubljana.

Rabljen, a dobro ohranjen

ročni voz

se kupi. Ponudbe pod »Voz«
na upravništvo lista. 740

Priložnostni nakup!

Proda se po zelo nizki ceni več

lesenovih plohov

uporabni zleti za nizarje. Več se poizve pri Mar.
Hrbernik, trgovka, Spod. Bišnje, p. Stražišče pri
Kranju. 733

CENI OSTANKI!

Za popolno mosko obleko (3 m) črno blago ali
blag. materialu vz. rdeč za le . . . K 15.—
Za mod. žensko obleko (1 1/2 m) blago za . . . K 13.—
40 m ostankov za obleko, blago, per. lo . . . K 12.—
20 m ostankov za obleko, blago, per. lo . . . K 11.—

30 m ostankov šifona in tkanine . . . K 18.—
1 kos (21 m) alpske tkanine . . . K 14.—
6 širokih rju . . . K 18.—
1/2 tucata pata, brisač in 1/4 tucata robcev . . . K 8.—
Naročila po povzeju se točno izvrše. 665

Al. Križek, tkalnica, Sytova pri Starkenbachu, češko

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. n. dež. življ. in rentne, nezg. in amstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. . . . . K 170.217.149.—

Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. . . . . K 45.424.496.17

V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232.66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lasno koris. obrne do gori imenovane po. ružnice. — Prospekti zastoj in postajne prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod na ugodnejši pogoji. 72

Na večja izbira žalnih klobukov.

Priznava se
solidna trdka

modni salon

MARIJA GÖTZL, Židovska ulica šteč. 8.

specialno damskih in otroških samnikov, ter
svilenih cepic v najnovejših oblikah

Vnana naročila obratom pošte in na izbero.

Peter Kozina & Ko.

Tovarna čevljev v Tržiču
na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke
na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

